

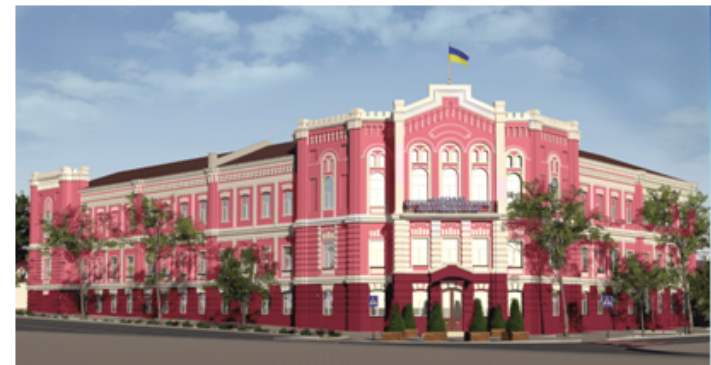
**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ, КРИМІНОЛОГІЧНІ ТА
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІ ЗАХОДИ
ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ В ПЕРІОД
ВОЄННОГО СТАНУ**

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної
конференції
29 листопада 2024 року

**Одеса
ОДУВС
2024**

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ, КРИМІНОЛОГІЧНІ ТА
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІ ЗАХОДИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ
ЗЛОЧИННОСТІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ**

**МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції**

29 листопада 2024 року

Одеса
ОДУВС
2024

Оргкомітет конференції:

Голова:

Давиденко В.В., в.о. ректора Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

Заступник голови:

Корнієнко М.В., проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор.

Члени оргкомітету:

Бабенко А.М., завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін, доктор юридичних наук, професор;

Будяченко О.М., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент;

Домброван Н.В., начальник відділу організації наукової діяльності, кандидат юридичних наук, доцент;

Конопельський В.Я., завідувач кафедри кримінального права та кримінології, доктор юридичних наук, професор;

Резніченко Г.С., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент;

Собко Г.М., професор кафедри кримінального права та кримінології, доктор юридичних наук, професор;

Шкута О.О., професор кафедри кримінально-правових дисциплін, доктор юридичних наук, професор

Статті друкуються в авторському варіанті.

Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

К82

Кримінально-правові, кримінологічні та кримінально-виконавчі заходи попередження злочинності в період воєнного стану: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. 29 лист. 2024 р. — Одеса : ОДУВС, 2024.— 229 с.

УДК 343.2/9:343.85+342.78(477)
К 82

© ОДУВС, 2024

3. Бондаренко О. С. Концепція кримінально-правової протидії корупції в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2021. URL: <https://openarchive.nure.ua/handle/document/19740> (дата звернення: 24.10.2024).

4. Бурдін В. М. До питання про сучасну кримінально-правову політику України. *Вісник Львівського університету*. Серія юридична. 2020. Вип. 70. DOI: 10.30970/vla.2020.70.196

5. Веремчук А., Любавіна В. Кримінально-правова характеристика хабарництва. *UNIVERSUM*. 2024. № 7. С. 32-41.

УСТАНОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ ЯК ОБ'ЄКТИ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Кернякевич-Танасійчук Ю.В.,

д.ю.н., професор, головний науковий співробітник відділу дослідження проблем кримінально-виконавчого права, Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України; завідувач кафедри судочинства, Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Належне функціонування та захист об'єктів критичної інфраструктури, особливо в умовах воєнного стану в Україні, є вкрай важливим питанням, оскільки безпосередньо впливає і на стан забезпечення національної безпеки України.

Як зазначає О. П. Єрменчук: «критична інфраструктура – це система надзвичайно важливих матеріальних та нематеріальних об'єктів національної інфраструктури, що забезпечують її стале функціонування, руйнація або пошкодження яких (наявними загрозами) може призвести до людських жертв і значних матеріальних збитків з найсерйознішими негативними наслідками для життєдіяльності суспільства, соціально-економічного розвитку країни та національної безпеки» [1, с. 22-23].

Під об'єктами критичної інфраструктури у п. 13 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про критичну інфраструктуру» розуміються об'єкти інфраструктури, системи, їх частини та їх сукупність, які є важливими для економіки, національної безпеки та оборони, порушення функціонування яких може завдати шкоди життєво важливим національним інтересам [4].

Виходячи з положень ч. 4 ст. 9 Закону України «Про критичну інфраструктуру», можна виокремити такі сектори (сфери) критичної інфраструктури, як: 1) урядування та надання найважливіших публічних (адміністративних) послуг; 2) енергозабезпечення (у тому числі постачання теплової енергії); 3) водопостачання та водовідведення; 4) продовольче

забезпечення; 5) охорона здоров'я; 6) фармацевтична промисловість; 7) виготовлення вакцин, стале функціонування біолабораторій; 8) інформаційні послуги; 9) електронні комунікації; 10) фінансові послуги; 11) транспортне забезпечення; 12) оборона, державна безпека; 13) правопорядок, здійснення правосуддя, тримання під вартою; 14) цивільний захист населення та територій, служби порятунку; 15) космічна діяльність, космічні технології та послуги; 16) хімічна промисловість; 17) дослідницька діяльність [4].

Окрім того, постановою Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 1109 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16 січня 2024 р. № 48) [3] деталізовано перелік секторів критичної інфраструктури, до яких належить, зокрема, сектор виконання кримінальних покарань, тримання під вартою та утримання військовополонених.

Відтак установи виконання покарань (далі – УВП), слідчі ізолятори Державної кримінально-виконавчої служби, а також табори (дільниці) для тримання військовополонених належать до об'єктів критичної інфраструктури.

Метою доповіді є визначення проблем функціонування УВП як об'єктів критичної інфраструктури в умовах воєнного стану в Україні та окреслення шляхів їх мінімізації та вирішення (на виконання у 2024 році фундаментальної теми «Дотримання прав людини при виконанні покарань і поводженні із засудженими в Україні» (номер державної реєстрації 0121U114397).

Як зазначається у спеціальній доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання в 2023 році»: «у другий рік повномасштабної агресії РФ проти України продовжилися масові обстріли цивільних об'єктів, критичної інфраструктури, зокрема й місць несвободи, які зазнали різного ступеня руйнувань і пошкоджень. Актуальними залишилися виклики, пов'язані зі збереження життя осіб, які перебували в місцях несвободи, їхнім переміщенням та евакуацією» [5]. Як бачимо, ситуація, на жаль, не змінилася і на третьому році російської збройної агресії проти України.

Згідно з інформацією Міністерства юстиції України «стосовно місць несвободи, які постраждали внаслідок збройної агресії росії проти України: зазнали руйнувань 22 УВП, 15 зазнали незначних руйнувань і пошкоджень майна, часткового руйнування будівель, серед таких установ значних руйнувань зазнали «Північна виправна колонія №90», «Торецька виправна колонія (№2)», «Селидівська виправна колонія (№82)». Непридатними для подальшого використання стали «Дружелюбівський виправний центр (№1)» та «Оріхівська виправна колонія (№88)». Часткових руйнувань будівель зазнала «Софіївська виправна колонія (№ 55)». «Бахмутська УВП (№ 6)» міститься на ТОТ» [5].

Тому, в умовах воєнного стану в Україні «очевидною є необхідність удосконалення процедури ефективної та оперативної евакуації засуджених осіб з установ виконання покарань, які знаходяться у місцевостях, наближених до районів, де ведуться бойові дії, до установ виконання покарань з відповідним режимом утримання, які розташовані в безпечній місцевості; посилення зусиль

щодо організації повернення засуджених осіб з окупованих територій на території підконтрольні Україні, створення гуманітарних коридорів для забезпечення потреб установ виконання покарань, які опинилися на окупованих територіях тощо» [2, с. 82].

Крім того, «за час воєнних дій загострилися проблеми, над розв'язанням яких працювала / працює українська в'язнична система. Зокрема, в установах, що перебували в епіцентрі бойових дій, адміністрація стикалася з гострими питаннями постачання питної води, тепла та енергії, порушувався телефонний та інтернет-зв'язок, в установах південного регіону виникали проблеми з мобільним зв'язком українських операторів. В установах у зонах бойових дій були труднощі з доставленням харчових продуктів і медикаментів безпосередньо до установ, деякі постачальники опалювальних ресурсів (вугілля та дров) не виконували своїх зобов'язань. Для розв'язання цих питань у ДКВС України створено гуманітарний штаб з координації збору та розподілу гуманітарної допомоги в'язничної інфраструктури, триває співпраця з міжнародними та українськими благодійними і волонтерськими організаціями» [5].

Підсумовуючи, відзначимо, що з метою забезпечення належного функціонування УВП як об'єктів критичної інфраструктури в умовах воєнного стану в Україні необхідно вжити заходів: з облаштування в установах виконання покарань сховищ та укриттів для забезпечення безпеки під час обстрілів та бомбардувань; удосконалення процедури проведення ефективної та своєчасної евакуації засуджених осіб; посилення зусиль щодо організації повернення засуджених з окупованих територій на території підконтрольні Україні, створення гуманітарних коридорів для забезпечення потреб установ виконання покарань, які опинилися на окупованих територіях; мінімізації проблем, пов'язаних з постачання питної води, тепла та енергії, забезпеченням телефонного та інтернет-зв'язку в УВП тощо.

Література:

1. Єрменчук О. П. Основні підходи до організації захисту критичної інфраструктури в країнах Європи: досвід для України : монограф. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 180 с.
2. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Воєнний стан у системі чинників (факторів), що впливають на кримінально-виконавчу політику України. *Law and Society*. 2022. Issue 6. P. 79-84.
3. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 1109: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.01.2024 р. № 48. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/48-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.11.2024).
4. Про критичну інфраструктуру: Закон України від 16.11.2021 р. № 1882-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text> (дата звернення: 10.11.2024).
5. Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших

жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання в 2023 році». URL: <https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/%D0%B4%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA.pdf> (дата звернення: 10.11.2024).

СПЕЦИФІКА КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Клименко О.С.,
курсант 3-го курсу факультету
підготовки фахівців для органів досудового
розслідування Національної поліції України
Дніпровського державного університету
внутрішніх справ*

Науковий керівник:
*Березняк В.С.,
д.ю.н., старший науковий співробітник, завідувач
кафедри кримінального права та кримінології
Дніпровського державного університету
внутрішніх справ*

У сучасних умовах глобалізації та міжнародних конфліктів особливого значення набувають кримінальні правопорушення, що спрямовані проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Вони становлять серйозну загрозу не лише для окремих держав, але й для всього світового співтовариства, порушуючи засади міжнародного права, ставлячи під загрозу стабільність і безпеку людства в цілому. В умовах воєнних конфліктів та міжнародної напруженості виникає потреба у вдосконаленні правових механізмів кваліфікації та покарання таких злочинів, оскільки вони мають свої специфічні особливості та складнощі у визначенні складу правопорушень.

Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти миру та безпеки людства пов'язані з низкою факторів, зокрема з міжнародною природою таких злочинів, їх масштабом та наслідками. До них відносяться геноцид, воєнні злочини, злочини проти людяності, агресія та інші форми правопорушень, які, порушуючи фундаментальні принципи міжнародного права, потребують спеціального підходу до кваліфікації. Проте у практичній реалізації виникають проблеми, зумовлені різноманіттям підходів до визначення складу злочину, розмежуванням окремих видів злочинів та інтерпретацією норм міжнародного і національного права.